

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail vfm@vfm.dk

THA/ J.nr. 2008-6689

Dato:

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 28. oktober 2008 følger hermed velfærdsministerens endelige svar på spørgsmål nr. 13 (Ad L 15) stillet efter ønske fra René Skau Björnsson (S).

Spørgsmål nr. 13:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke forpligtelser kommunen har til at orientere borgere, der er frakendt merudgiftsydelse, om lovforslagets præcisering af målgruppen?”

Svar:

1. Formålet med den foreslåede præcisering af bemyndigelsesbestemmelsen og den præcisering af bekendtgørelsen, som foretages efter lovforslagets vedtagelse, er at bringe den kommunale praksis vedrørende merudgiftsydelsens personkreds tilbage til praksis før sommeren 2007. Den kommunale praksis har siden sommeren 2007 udviklet sig restriktivt på baggrund af en principafgørelse fra Ankestyrelsen vedrørende merudgiftsydelsens personkreds. Ændringen af reglerne foreslås at træde i kraft den 1. januar 2009 og har virkning for ydelser, der tildeles fra dette tidspunkt.

Hvis en borger mener at have fået frakendt sin merudgiftsydelse uberettiget, må spørgsmålet i givet fald søges afklaret i det almindelige klagesystem og i sidste ende ved domstolene, der vil kunne tage stilling til, om den praksisændring, der ligger til grund for frakendelsen, er i overensstemmelse med gældende ret.

Ved besvarelsen af spørgsmålet er det lagt til grund, at den praksis, der har udviklet sig siden sommeren 2007, om frakendelse af merudgiftsydelse er i overensstemmelse med gældende ret.

2. Udgangspunktet for at modtage ydelser fra det offentlige, herunder hjælp efter den sociale lovgivning, er, at der træffes afgørelse herom på baggrund af en anmodning om hjælp til den ansvarlige myndighed.

Hvis en borger retter henvendelse til kommunen med anmodning om hjælp, er kommunen forpligtet til at foretage en helhedsvurdering af den pågældendes situation og til at inddrage og vejlede om relevant gældende ret som led i sagens afgørelse, jf. retssikkerhedslovens § 5, servicelovens § 10 og forvaltningslovens § 7. Der kan endvidere henvises til Folketingets Ombudsmand udtalelse i FOB 2006, s. 653.

Af Ombudsmandens udtalelse fremgår blandt andet følgende:

”Den egentlige forpligtelse til at træffe afgørelse uden en egentlig konkret ansøgning vil i hvert fald gælde for så vidt angår de muligheder for hjælp der umiddelbart forekommer relevante for borgeren på det tidspunkt hvor borgeren henvender sig til kommunen.”

Kommunen vil derfor overfor borgere, der efter lovens og den bebudede ændringsbekendtgørelses ikrafttræden henvender sig om hjælp, herunder borgere der tidligere har fået fratrukket merudgiftsydelse som følge af praksisændringerne vedrørende den berettigede personkreds, være forpligtet til at informere om og inddrage de ændringer i retsgrundlaget, som nærværende lovforslag medfører.

I forhold til borgere, der henvender sig om hjælp inden lovens og den bebudede ændringsbekendtgørelses ikrafttræden, bemærkes, at det følger af § 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, at kommunen skal behandle spørgsmål om hjælp hurtigst muligt. Det er Velfærdsministeriets vurdering, at en kommune – når det er relevant - hurtigst muligt efter lovens og den bebudede ændringsbekendtgørelses ikrafttræden skal træffe afgørelse om, hvorvidt en borger har ret til merudgiftsydelse. Kommunen vil derfor ikke kunne udskyde enhver forberedende behandling af en ansøgning om merudgiftsydelse til efter lovens og ændringsbekendtgørelsens ikrafttræden alene med den begrundelse, at loven og ændringsbekendtgørelsen først træder i kraft den 1. januar 2009.

Det er derfor Velfærdsministeriets opfattelse, at kommunerne, når loven er vedtaget, har ret og efter omstændighederne pligt til inden den 1. januar 2009 at påbegynde sagsbehandlingen på baggrund af den affattelse, som servicelovens § 100, stk. 4, og ændringsbekendtgørelsen vil få med vedtagelsen af denne lov.

3. I forhold til borgere, der ikke selv retter henvendelse til kommunen, kan kommunen efter omstændighederne have en vis opgave i forhold til at medvirke til, at borgerne orienteres om relevante rettigheder efter lovgivningen.

Vejledningspligten efter forvaltningsloven forpligter ikke myndighederne til af egen drift mere generelt over for offentligheden at orientere om reglerne inden for myndighedens område. En generel vejledning om reglerne på det pågældende område kan dog være formålstjenlig og i et vist omfang træde i stedet for eller supplere den individuelle vejledning, der skal ydes efter lovens § 7, jf. John Vogter, Forvaltningsloven med kommentarer, DJØF's forlag 2001, s. 215.

Ifølge Vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område af 3. oktober 2006, pkt. 453, udvides myndighedernes vejledningspligt i henhold til forvaltningslovens § 7 på visse punkter af principperne om god forvaltningsskik. Det er således ikke altid tilstrækkeligt kun at yde vejledning, når borgeren selv beder om det. Er der en tilstrækkelig anledning til det, bør myndigheden som følge af god forvaltningsskik efter omstændighederne på eget initiativ vejlede borgeren om, hvilke regler m.v., der gælder på det pågældende område.

Endelig kan jeg henvise til, at det følger af servicelovens § 12, at kommunalbestyrelsen skal sørge for tilbud om gratis rådgivning til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Tilbuddet om rådgivning skal også omfatte opsøgende arbejde.

Om "opsøgende arbejde" fremgår følgende af pkt. 59 i Socialministeriets vejledning nr. 1 af 5. december 2006 til serviceloven:

"Når det drejer sig om indsatsen over for mennesker med et særlige behov, herunder ikke mindst rådgivning, har kommunerne en forpligtigelse til selv at udføre en opsøgende indsats for at nå ud til grupper, som ikke, eller kun sjældent, selv henvender sig. Dette gælder både i forhold til børn og unge, jf. pkt. 60 og i forhold til forskellige grupper af voksne, jf. kap. 11, hvor baggrunden for kravet om opsøgende indsats bl.a. kan være, at grupper, der er socialt udsatte eller truet af social udstødelse i nogle tilfælde holder sig væk fra de offentlige forvaltninger. De kan have svært ved at overholde aftaler med forvaltningen eller ved at kunne anvende og forstå den vejledning, der gives."

Den omstændighed, at en borger tidligere har modtaget merudgiftsydelse og eventuelt efter præciseringen af personkredsen i den kommende bekendtgørelse igen vil være berettiget til merudgiftsydelse efter serviceloven, forpligter ikke i sig selv kommunen til at foretage opsøgende rådgivning, jf. servicelovens § 12 i forhold til den pågældende. Forpligtelsen til opsøgende rådgivning vil dog efter omstændighederne ud fra en konkret vurdering kunne blive aktuel på grund af kommunens kendskab til den pågældende i øvrigt.

4. Jeg kan endelig oplyse, at Velfærdsministeriet, hvis lovforslaget bliver vedtaget, vil udsende en orienteringsskrivelse til samtlige kommuner samt

Danske Handicaporganisationer om de ændrede regler og kommunernes vejledningsopgaver, således at kommunerne og organisationerne har mulighed for at vejlede borgerne bedst muligt.

Karen Jespersen

/ Karin Ingemann